

**TÜBİTAK BİLİM İNSANI DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI
(BİDEB)**

2237 - Bilimsel Eğitim Etkinliklerini Destekleme Programı

ETKİNLİK BİLGİLERİ FORMU

Etkinliğin Adı*	Sosyal Bilimlerde Güncel Metodolojik Eğilimler: Nitel Yöntemler ve Dijital Araçlara Yönelik Çevrim İçi Farkındalık Eğitimi
Etkinlik Yürütücüsünün Adı-Soyadı	Dr. Öğretim Üyesi Emre AYDİLEK
Etkinliğin Yapılacağı Yer	Antalya Belek Üniversitesi
Etkinlik Tarihleri	03 Şubat 2026 – 05 Şubat 2026
Etkinlik İnternet Adresi	sosbilarastirma.belek.edu.tr

Etkinliğin Amaç ve Kapsamı

Etkinliğin Amacı

Günümüzde sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, bir yandan akademik dergi ve veri tabanı sayısının artmasıyla çeşitlenirken, diğer yandan teknolojik gelişmeler, dijitalleşme ve veri kaynaklarının çoğalmasıyla önemli bir dönüşüm geçirmektedir. Bu dönüşüm, nitel yöntemlerin – özellikle belgelerin, toplumsal olayların, temsillerin, duyguların ve söylemlerin analizinde kullanılanların– yeniden değerlendirilmesini gerektirir. Ayrıca, bu yöntemlerin dijital veriyle bütünleştirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Sınırlı genellenebilirlik ve araştırmacı yanlılığı gibi zorluklara rağmen, bu yöntemler insan merkezli derinlemesine içgörüler sunar; bağlamsal derinlik ve bütünsel perspektifler sağlar. Bu bağlamda, farklı nitel yaklaşımlar giderek daha fazla görünürlük kazanmıştır. Örneğin, sosyal medya içerik analizi, dijital platformlarda üretilen söylemlerin yapısal ve simgesel çözümlemesine olanak tanırken; duygu analizi, metinlerdeki tutum ve duyguların bilgisayar destekli olarak analiz edilmesini sağlar. Doküman analizi, söylem çözümlemesi ve göstergebilim gibi geleneksel yöntemler ise sosyal bilimlerde veri analizine katkı sağlamayı sürdürmekte, dijital içeriklerle etkileşimli biçimde yeniden yorumlanarak karmaşık toplumsal örüntülerin çözülmesinde hibrit yaklaşımlara dönüşmektedir (Bowen, 2009; Bryda & Costa, 2023; Lim, 2024; Toker, 2022).

Türkiye'de sosyal bilimler alanında yürütülen araştırmaların metodolojik sınırlılıkları, alanın gelişimini engelleyen temel yapısal sorunlar arasında öne çıkmaktadır (Maral, 2024). Yüksek etki değerine sahip uluslararası dergilerde ise daha nitelikli ve yoğun metodolojik kullanımı göze çarpmaktadır. Sosyal bilimler alanında üst düzey dergilerde yayın yapabilmek, açık ve anlaşılır bir dilin yanı sıra doğru tanımlanmış ve iyi yapılandırılmış yöntem bölümlerine sahip olmayı gerektirir (Katsanidou vd., 2016). Bu nedenle nitel yöntemlerin çeşitliliğini ve dijital içeriklerin sunduğu olanakları görünür kılmak, böylece akademik üretimde yenilikçi bakış açılarının gelişimine katkı sağlamak, önemli bir gereklilik olarak gözükmektedir. Bu etkinlik, sosyal bilimler alanında çalışan akademisyenlerin ve araştırmacıların, güncel nitel araştırma yaklaşımları ile dijital içerik analiz yöntemlerine ilişkin farkındalık kazanmalarını amaçlamaktadır. Etkinliğin temel hedefi, katılımcılara akademik yayın süreçlerinde sıklıkla karşılaşılan metodolojik eksiklikleri tanıtmak; onları genel anlamda nitel araştırma, spesifik bağlamda ise söylem analizi, göstergebilim analizi, sosyal medya içerik analizi, duygu analizi, doküman analizi, dijital araştırma teknikleri gibi yeni nesil araştırma araç ve yöntemleri hakkında bilgilendirmektir.

Bu sayede katılımcıların bireysel araştırma yaklaşımlarını gözden geçirmeleri ve zamanla kurumlarındaki akademik çalışmalara katkı sunabilecek bir perspektif geliştirmeleri teşvik edilebilir.

Etkinlik kısa süreli bir program olduğu için içerikte yer alan yöntemlerin kapsamlı biçimde öğretilmesinden ziyade, tanıtılması ve kavramsal düzeyde ele alınması öncelenmiştir. Katılımcıların etkinlik sonrasında bu yöntemlerle ilgili daha derinleşmiş çalışmalara yönelmeleri, kendi disiplinlerine uygun metodolojik araçları bilinçli bir şekilde seçebilmeleri beklenmektedir.

Etkinliğin Kapsamı

Bu etkinlik, sosyal bilimlerde uluslararası alanda giderek daha yaygın şekilde kullanılan, ancak Türkiye'de sınırlı düzeyde tanınan bazı güncel yöntem ve tekniklerin tanıtımına odaklanmaktadır. Araştırma süreçlerinde yöntem seçimi, hem bilimsel niteliği hem de çalışmanın yayın sürecine kabulünü doğrudan etkileyen kritik bir unsur olduğundan, program kapsamında katılımcıların alternatif yönetsel araçlara dair temel bilgi edinmeleri amaçlanmaktadır.

Etkinlik içeriği, ön çalışma olarak yürütülen bir literatür taramasına (Aziz, 2010; Druckman & Donohue, 2020; Sithole, 2025; Yıldırım, 2005) dayanmaktadır. Yüksek atıf alan ve saygın dergilerde yayımlanmış çalışmalar incelenerek, sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan analiz teknikleri belirlenmiş; ayrıca daha önceki iki başvuruda alınan hakem geribildirimleri dikkate

alınarak içerik geliştirilmiştir. Bu sayede katılımcılara hem kuramsal hem de uygulamaya dönük bütüncül bir vizyon sunulması hedeflenmiştir.

Etkinlikte ele alınacak yöntemlerin, *Qualitative Research*, *American Behavioral Scientist*, *New Media & Society*, *Journal of Mixed Methods Research*, *Digital Sociology*, *Computational Social Science*, *Information, Communication & Society*, *Qualitative Inquiry* ve *Quantitative Science Studies (QSS)* gibi yüksek etki değerine sahip, alanın önde gelen dergilerinde sıklıkla kullanıldığı gözlemlenmektedir. Bu dergiler, özellikle güçlü kuramsal çerçevelerle desteklenmiş, teknik açıdan yetkin ve yenilikçi metodolojik yaklaşımlara öncelik vermektedir. Bu durum, nitel yöntemlerin güncel versiyonlarına hâkimiyetin akademik yayın başarısı açısından önemli bir yetkinlik alanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Doküman analizi, söylem çözümlemesi ve göstergebilimsel analiz gibi klasik yöntemler, metinsel ve simgesel verilerin bağlamsal düzeyde derinlemesine incelenmesini sağlayarak, toplumsal yapılar ile kültürel temsillerin çok katmanlı biçimde analizine imkân sunmaktadır. Buna karşın, sosyal medya içerik analizi ve duygu analizi gibi dijital temelli yaklaşımlar, büyük hacimli, dinamik ve çok aktörlü veri kümelerinin sistematik biçimde çözümlenmesini mümkün kılmakta ve güncel toplumsal eğilimlerin izlenmesi açısından güçlü analitik araçlar sağlamaktadır. Bu nedenle, beş farklı yöntemin birlikte sunulması, katılımcılara hem yöntemsel çeşitlilik hem de dijital çağın gerektirdiği becerileri kazandırma açısından anlamlıdır.

Türkiye'deki sosyal bilim araştırmalarına yönelik eleştirilerde sıklıkla vurgulanan sınırlı yöntemsel repertuar ve güncel teknik bilgi eksikliği dikkate alındığında, bu yöntemlerin tanıtımı yalnızca içerik zenginliği sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda akademik kapasitenin gelişimine katkı sunan stratejik bir tercih olarak değerlendirilmelidir. Etkinliğin kısa süreli ve farkındalık temelli yapısı doğrultusunda, katılımcıların yöntemsel farklılıklar hakkında bilgi sahibi olmaları ve bunları kendi araştırmalarına nasıl entegre edebileceklerine dair farkındalık geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Böylece yalnızca mevcut bilgi düzeylerini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda ulusal ve uluslararası yayın ortamlarında daha yetkin ve rekabetçi bir konum elde etme potansiyeline sahip olacaklardır.

Bu doğrultuda, önerilen etkinliğin kısa süreli, düşük bütçeli ve çevrim içi formatta tasarlanması, fayda-maliyet açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Fiziksel altyapı, ulaşım ve konaklama gibi gider kalemleri ortadan kalkarken; kuramsal ve kavramsal farkındalık odaklı yapı, bu format için uygun bir içerik zemini oluşturmaktadır. Özellikle tanıtım ve bilgilendirme temelli etkinliklerde çevrim içi format, geniş katılım ve erişilebilirlik açısından da önemli fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca bu etkinlik, gelecekte planlanacak daha kapsamlı ve uygulama ağırlıklı programlar için hazırlık ve teşvik işlevi görecektir.

Etkinlik İçeriği

Etkinliğin kapsamı aşağıdaki konu başlıkları doğrultusunda şekillenmiştir:

- 1. Nitel Araştırma Yöntemlerine Giriş:** Kuramsal çerçeve ve araştırma desenleri.
- 2. Sosyal Bilimler İçin Dijital Yöntemler:** Dijital platformlardan elde edilen verilerin nitel araştırma bağlamında nasıl kullanılabileceğine dair yaklaşımlar ve veri kaynakları.
- 3. Doküman Analizi:** Yazılı içeriklerin sistematik biçimde incelenmesi ve yorumlanması.
- 4. Söylem Analizi:** Söylemlerin ve diyalogların yapısal ve anlamsal çözümlemesi.
- 5. Göstergebilimsel Analiz:** Kültürel, sosyal ve medya temsillerinin simgesel çözümlemesi.
- 6. Sosyal Medya İçerik Analizi:** Dijital platformlardaki kullanıcı üretili içeriklerin analizi.
- 7. Duygu Analizi:** Metinlerde ifade edilen duygu ve tutumların bilgisayarla yorumlanması.

Hedef Kitlenin Uygunluğu ve Niteliği

Etkinliğe kimlerin katılacağı proje değerlendirmesinden ve katılımcı başvuruları alındıktan sonra **05.01.2026-16.01.2026** tarihleri arasında belirlenecektir. Katılımcılarda aranan kriterler şu şekilde sıralanmaktadır.

- Yurt içindeki üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İletişim Fakültesi, Turizm Fakültesi ve benzeri fakültelerde;
 - akademik personel olmak, (ve/veya)
 - yüksek lisans ve/veya doktora programlarını tamamlamış olmak (ve/veya)
 - doktora öğrencisi olmak
- Katılımcıların TÜBİTAK ARBİS veri tabanına kayıtlı olması (Başvuru Koşulları md. 4.1.2.)
- Daha önce TÜBİTAK 2237-A Bilimsel Eğitim Etkinliklerini Destekleme Programı kapsamında (5 defadan fazla) etkinliğe katılmamış olmak (Başvuru Koşulları md. 4.1.12.)
- Katılımcıların etkinlik sırasında kullanabileceği kamera, mikrofon ve hoparlörleri mevcut bir bilgisayara ve internet bağlantısına sahip olması,
- Katılımcılar, **05.01.2026** tarihinden itibaren son başvuru tarihi olan **16.01.2026 Cuma** günü saat 17:00'ye kadar proje web sayfasında (<https://sosbilarastirma.belek.edu.tr/>) bulunan başvuru formunu doldurarak başvuru yapmalıdır.
- Etkinlik katılımcı sayısı 40 kişi ile sınırlıdır. Başvuru sayısı (40) bu kriterleri karşılamadığı durumda, oluşturulan komisyon bu alandaki eksikliği bulunan ve yayın üretme potansiye olan başvuru sahipleri arasından yeni katılımcılar belirleyebilecektir.
- Katılımcı seçimi: Etkinliğe katılacak araştırmacılar, düzenleme kurulu tarafından oluşturulacak komisyon tarafından seçilecektir. Katılımcıların yarı sayısı kadar yedek katılımcı seçilecektir. Başvuru değerlendirme kriterleri çerçevesinde katılımcı adaylarının başvuruları puanlanacak ve en yüksek puana sahip adaylar sırayla asil ve yedek olarak “düzenleme ve bilim kurulu” tarafından şeffaf ve ölçülebilir biçimde belirlenecektir.

Başvuru Değerlendirme Kriterleri

	Daha önce WoS endeksli bir dergiye makale göndermiş ve hakem değerlendirmesinde red almış olmak	Daha önce Scopus endeksli bir dergiye makale göndermiş ve hakem değerlendirmesinde red almış olmak	Eğitim durumu	2209-A ve / veya 2209-B Projeleri Destek Programından Destek Almış/Alıyor Olmak	Puan hesaplama yöntemi
Başvuru Değerlendirmesi	(Başvuru yaptıkları her farklı yayın için) 30 puan	(Başvuru yaptıkları her farklı yayın için) 25 puan	Doçent/Doktora Mezun: 20 puan Yüksek Lisans Mezun: 15 puan Doktora Öğrenci: 10 puan	30 puan	Toplam puanlar üzerinden en yüksek puanlı ilk 40 asil, 41-60 arası yedek katılımcı adayı belirlenecektir.

- Daha önce WoS veya Scopus veritabanında yer alan dergilere yayınlanmak üzere bilimsel çalışma göndermiş ve metodolojik eksiklikler / analiz sorunları nedeniyle reddedilmiş olanlara öncelik verilecektir. Katılımcıların seçiminde temel kriter nitelikli yayın üretme arzularının olmasıdır. Yayın üretme isteği olan, fakat yöntemsel eksiklik hisseden araştırmacılar hedeflenmiştir. Bunun tespiti için, etkinlik katılımı başvurusu esnasında daha önce bu kapsamda WoS veya Scopus veritabanındaki dergilere yayınlanmak üzere makale göndermiş olmaları ve bunu ispatlayacakları bir belge sunmaları talep edilecektir.
- Ayrıca Başvuru Koşulları 3.1.11 maddesi gereğince başvuru sahipleri 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı ve/veya 2209-B Sanayiye Yönelik Lisans Araştırma Projeleri Desteği Programından destek almış/alıyor ise öncelik tanınacaktır.

- Katılımcıların OHAL kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler ile doğrudan veya anılan Kanun Hükmünde Kararnamelerde öngörülen usuller çerçevesinde meslekten, kamu görevinden veya ilgili kurumların teşkilatından çıkarılmamış olması şartı aranacaktır.
- Etkinlik sonunda, katılımcılara katılım belgesi eğitmenlere de teşekkür belgesi sunulacaktır.

*

Öğretim Yöntem(ler)i ve Programın Niteliği

Bu eğitim programı, sosyal bilimlerde kullanılan güncel nitel araştırma yöntemleri ve dijital analiz tekniklerine dair *farkındalık geliştirmeye* odaklı olarak yapılandırılmıştır. Etkinlik kapsamında doğrudan uygulama yapılmayacak, bunun yerine katılımcılara yöntemlerin kuramsal temelleri, kullanım alanları ve örnek araştırmalarda nasıl işlev gördüklerine dair bilgi sunulacaktır.

Kullanılacak öğretim yöntem ve teknikleri:

1. Anlatım (Doğrudan Bilgi Aktarımı): Eğitmenler, her dersin başında ilgili yöntemin tanımını, tarihsel gelişimini ve sosyal bilimlerdeki kullanım biçimlerini açıklayacaktır.
2. Örnek Olay Sunumları: Derslerde, yönteme dair akademik makalelerden kısa örnekler sunularak yöntemlerin gerçek araştırmalarda nasıl uygulandığı tartışılacaktır.
3. Görsel Destekli Sunum: PowerPoint ve ekran paylaşımı üzerinden gerçekleştirilecek anlatımlarda görseller, şemalar ve tablo kullanımı ile kavramsal çerçeve görsel olarak da pekiştirilecektir.
4. Soru-Cevap ve Tartışma Bölümleri: Her bir eğitim temasında 10-15 dakikalık bir süre, katılımcıların eğitmene doğrudan soru yöneltebileceği ve belirli tartışma başlıklarının ele alınabileceği şekilde yapılandırılmıştır.
5. Etkinlik Değerlendirme Oturumu: Etkinliğin son oturumunda tüm katılımcılarla birlikte genel değerlendirme yapılacak, öneri ve görüşleri alınarak etkinliğin etki alanı güçlendirilecektir.

Bu yöntemler, katılımcıların araştırma yöntemlerine dair temel bilgi düzeyini geliştirmeyi, konuya dair merak ve yönelimlerini artırmayı ve ilerleyen süreçlerde kullanacakları yöntemsel yaklaşımlar hakkında bilinçli seçim yapmalarını desteklemeyi amaçlamaktadır.

Etkinliğin ve Konaklamanın Yapılacağı Yer Bilgisi:

Etkinlik, fiziksel olarak herhangi bir mekânda gerçekleştirilmeyecektir. Tamamı çevrim içi (online) ortamda yürütülecek olan etkinlik için:

- Kullanılacak platform: Google Meet
- Katılımcı bağlantı yöntemi: Katılımcılara etkinlik başlamadan önce Google Meet bağlantı linki hem e-posta hem de WhatsApp grubu üzerinden gönderilecektir.
- Katılımcı teknik gereklilikleri: Katılımcıların sesli-görüntülü bağlantı sağlayabilecek bilgisayar veya mobil cihaza, mikrofon, kamera ve internet bağlantısına sahip olmaları gerekmektedir.
- Konaklama: Etkinlik çevrim içi olduğu için konaklama ihtiyacı bulunmamaktadır.

- İaşe desteği: Fiziksel katılım olmadığından iaşe desteği talep edilmemektedir.
- Kayıt: Etkinlik dersleri video kaydına alınacak, TÜBİTAK'ın uygun görmesi halinde kamuya açık bir platformda (örneğin YouTube) erişime açılacaktır.

Etkinliğin Duyurusu:

- <https://sosbilarastirma.belek.edu.tr/> adresinden ilan verilecektir.
- Antalya Belek Üniversitesinin web sayfasından, sosyal medya araçlarından ve yürütücünün kişisel sosyal medya hesaplarından etkinlik bilgileri, linki ve afişi paylaşılacaktır.
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) tarafından Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerine proje kapsamı faaliyet konuları ve ilgili ayrıntılar paylaşılacaktır.

*

Yaygın Etki

Etkinliğin Yaygın Etkisi

Sosyal bilimlerde çağdaş ve çok boyutlu araştırma yöntemlerinin tanıtılması, Türkiye'deki akademik üretimin niteliğini artırma açısından büyük önem taşımaktadır. Bu etkinlik aracılığıyla, katılımcıların güncel nitel araştırma tekniklerine ve dijital içerik analiz araçlarına dair bilgi düzeylerinin artması hedeflenmektedir. Böylece, katılımcılar farklı metodolojik yaklaşımları tanıyarak, bu yöntemleri ilerleyen süreçteki akademik çalışmalarında daha bilinçli ve etkili şekilde kullanabileceklerdir.

Etkinlikte kazandırılacak bu farkındalık, araştırma kalitesinin yükselmesine, bulguların daha derinlemesine analiz edilmesine ve daha anlamlı akademik sonuçların üretilmesine katkı sağlayacaktır. Uzun vadede bu yönelim, uluslararası düzeyde yayınlanabilirlik potansiyelini artıracak ve yüksek etki faktörlü dergilerde yayımlanan çalışmaların sayısını yükseltebilecektir.

Etkinliğin çıktıları yalnızca bireysel gelişimle sınırlı kalmayacak; elde edilen birikim, Türkiye'de sosyal bilimlerde metodoloji temelli araştırmalara zemin hazırlayacak daha büyük ölçekli etkinliklerin planlanmasına olanak sağlayacaktır. Bu doğrultuda, önümüzdeki yıl sosyal bilimlerde araştırma yöntemlerine odaklanan, geniş katılımlı bir metodoloji çalıştayı düzenlenmesi planlanmaktadır.

Etkinliğin sonunda tüm katılımcılarla birlikte değerlendirme oturumu düzenlenecek; görüş ve öneriler toplanarak hem bireysel hem de kurumsal öğrenme süreci yapılandırılacaktır.

Ayrıca etkinlik sonrası katılımcılara ve eğitmenlere “geri bildirim formu” ve “çevrim içi izleme anketi” uygulanacaktır. Buradan elde edilen veri ve bilgiler hem mevcut etkinliğin sonuç raporu olarak yayınlanacak hem de sonraki etkinlikler için veri sağlayacaktır.